

Nou eixos d'una Càtedra de Teologia Pastoral

Dij, 15/03/2018 per Catalunya Religió

[L'opinió publicada](#)

Presentació de la Càtedra de Teologia Pastoral «arquebisbe Josep Pont i Gol»

Dr. Daniel Palau. Director de la Càtedra

Amb aquestes breus ratlles voldria exposar de manera agraïda el que la [Càtedra de Teologia Pastoral «arquebisbe Josep Pont i Gol»](#) ha fet fins i ara, i es proposa d'oferir en el futur, per tal de respondre al desig missioner dels nostres bisbes amb seu a Catalunya, que correspon amb el somni del papa Francesc que en el seu text *Evangelii gaudium* ha expressat, i ens ha convidat a redescobrir de nou: «somio amb una opció missionera capaç de transformar-ho tot, perquè els costums, els estils, els horaris, el llenguatge i tota estructura eclesial esdevingui un camí adequat per a l'evangelització del món actual més que per a l'autopreservació» (EG 27).

Per donar forma a aquest somni ens sentim tots convidats a redescobrir la importància i el lloc de la teologia pastoral. Gràcies per impulsar aquesta reflexió tan decisiva i important per a la teologia, és a dir, per a la missió en els nostres territoris, per a l'evangelització de la nostra gent. La teologia pastoral és una qüestió clau en el temps postconciliar. La missió, l'evangelització, no és el darrer moment d'uns estudis o d'un trajecte, sinó que apareix com la primera de les finalitats de la nostra reflexió. «La pastoral» és la darrera de les lectures que precisa el Concili Vaticà II, del qual nosaltres en som hereus. Una lectura que avui és vital.

La càtedra, doncs, com realitat acadèmica vol ajudar a fer aquesta lectura, i per això des del primer moment ha entès que aquest projecte és coral. La direcció d'aquesta càtedra té molt a veure amb la direcció d'un cor o d'un orquestra. De vegades, per raons del tamany, ha de ser la direcció d'un cor o una orquestra de

cambrà. En tot cas, però, la càtedra necessita i vol reconèixer tantes i tantes melodies presents en el nostre món, per tal d'afavorir un reflexió teològica-pastoral, que ens faci descobrir la harmonia de Déu que viu present en la nostra història. Això ens permet de sostenir amb claredat que la càtedra necessita de tots.

Avui tots els agents de pastoral viuen, i vivim, una situació de transformació social, política, econòmica, cultural plena de reptes, de dificultats, de sorpreses... sembla lògic i oportú que la càtedra, respectuosa amb totes les sensibilitats pastorals, sigui la proposta de configurar una reflexió conjunta, una lectura que ens ajudi no només a entendre'ns, sinó a detectar els compassos decisius, els silencis necessaris i les entrades oportunes per a interpretar la partitura que Déu ens ofereix a través del seu Fill, Jesucrist.

Així, la càtedra ha volgut en una primera instància recolzar la seva reflexió en un conjunt ampli de col·laboradors de totes les diòcesis de Catalunya (preveres, laics, vida religiosa), de diferents tarannàs i trajectòries pastorals. Amb tot, el programa de treball no es redueix a aquest grup, ja que des d'un bon principi, la càtedra va proposar una jornada de reflexió prèvia al proper sínode sobre els joves, la fe i la cultura vocacional, i també es féu present en el simposi internacional de l'Ateneu, dins el qual va poder oferir un primer resultat com fou la revista *Quaderns de Pastoral* (n.242, en la seva segona època).

Al costat d'aquest treball coral, la càtedra no pretén fer cap mena d'incursió en materials o propostes pastorals. No li pertoca. El seu terreny és el d'estimular una reflexió que ens ajudi a tots a fer una tasca sempre nova i sempre apassionant, la de poder traduir visiblement els principis de la nostra fe, en tantes situacions i escenaris humans. És des d'aquí que la càtedra ofereix aquells eixos, nou en total, que cal considerar oportuns i necessaris en tants i mètodes i propostes pastorals com existeixen.

Aquests eixos els presentem tot seguit d'una manera molt escueta, però tindrem oportunitat d'aprofundir-los en la col·lecció de llibres divulgatius que la mateixa càtedra, en col·laboració amb el centre de pastoral litúrgica, engegarà en breu. Una col·lecció que porta per nom «pastoral.doc», on podran trobar-se diversos títols, en català i castellà, per tal d'acompanyar i sostenir, però també per tal d'incidir i proposar una reflexió pastoral que sigui teològica, madura, serena i esperançada.

Aquests nou eixos, són de fet, els elements de pas entre els principis originants de la proposta de vivència de la fe, en els seus respectius àmbits (el de l'anunci, el de la celebració i el del servei), i en els diversos camps d'acció (hospitals, escoles, presons, parròquies, universitats, marginació, immigració...), amb els seus mètodes corresponents. De fet, aquests nou eixos obeeixen a l'herència eclesiològica del mateix Vaticà II, amb la seva coneguda estructuració *Ecclesia ad intra* i *Ecclesia ad extra*, amb un tercer element propi de la territorialitat.

Ens referim als següents eixos imprescindibles: la qüestió del llenguatge, la pregunta pel sentit, la confessió de la fe, la conversió pastoral, les perifèries, la comunicació, la urbanitat, la diocesaneïtat i la cultura vocacional.

S'escau, tot seguit, un breu paraula per a reconèixer què diem quan ens referim a cadascun d'aquests elements.

1. La qüestió del llenguatge ens remet a la importància de poder revitalitzar el

diàleg amb tants i tants interlocutors que per la incomprensió dels termes i els continguts queden allunyats i distants de la fe. Recordem en aquest sentit l'experiència en el diàleg del mateix Jesús, amb la samaritana o amb els deixebles o amb Nicodem.

2. La pregunta pel sentit és òbviament una pregunta religiosa, present en el cor dels homes i dones amb qui compartim la vida. No és una qüestió ancorada al món de la sola raó. Ens referim a una pregunta existencial clau, definitiva, reveladora de la pròpia identitat, tal com Jesús planteja als seus deixebles, «¿qui diu la gent que sóc?»

3. La confessió de la fe ens porta a recordar les experiències d'anàlisi i estadístiques molt presents en els temps inicials del postconcili, avui però, cal fer un pas més, la fe ha de ser proposada com una invitació clara, Jesús ha de ser viscut i proposat com el centre d'una vida plena, ferma, autèntica.

4. La conversió pastoral ha estat una expressió del mateix papa Francesc, que ens ofereix no com un eslògan sinó com una necessitat conscient i volguda d'arribar a la vida d'aquells que viuen als marges de la història, amb sinceritat i predisposició sol·licita per a construir amb ells el Regne de Déu.

5. Les perifèries són doncs, aquest accent vers el qual el papa Francesc sol·licita una pastoral encarnada. La pastoral no és una estratègia o un accent estètic de les nostres reflexions teològiques, sinó una opció ferma per viure l'Evangeli. És ben cert, les experiències pastorals ens ho confirmen sempre, que el misteri de la vida és compartit també amb els perifèrics, però així com pretenem evangelitzar aquestes perifèries, de fet les perifèries ens evangelitzen a nosaltres.

6. La comunicació ens remet amb força avui al món dels *mass media*. És del tot imprescindible acceptar el repte de comunicar-nos i explicar-nos bé. El testimoni de l'Església, oberta al món i al futur, no pot descuidar aquest eix en els seus plantejaments. Però especialment ens remetem no a una comunicació bona en competències, sinó al valor del testimoni com factor de credibilitat i de proposta de l'Evangeli.

7. La urbanitat ens adreça a la comprensió del nostre propi territori que en els darrers anys ha esdevingut bàsicament urbà. No és incompreensible entendre el concepte «Catalunya-ciutat». En aquest camp la reflexió pastoral ha de créixer per a ser de debò una proposta evangelitzadora que culturalment sigui significativa que aquests nous espais comuns.

8. La diocesaneïtat ens remet la importància del propi territori, però també del tarannà, de l'estil, del llegat d'una missió viscuda sempre amb el bisbe i al costat del bisbe local. En aquest sentit serà bo i oportú que la teologia pastoral teixeixi llaços de relació sinodal per a una major corresponsabilitat en la missió.

9. La cultura vocacional apareix com una oportunitat de reconèixer la importància no només de la transmissió de la fe a les noves generacions, sinó com la instància per a incidir en una estima profunda vers totes les vocacions al si de l'Església.

Acabem, i ho fem amb dues referències personals.

Amb la primera d'elles em remeto als meus anys a sant Andreu del Palomar, els set anys de vicari a Vilanova i al Geltrú, i els cinc que porto a Corbera de Llobregat.

En aquestes etapes pastorals hem proposat cada any la peregrinació a peu a Montserrat. Els camins sempre comencen amb una passa, i en aquest sentit la catedral reconeix que està fent les primeres passes, està reconeixent els primers compassos de la seva melodia. Quan el camí es recorre de nit no tenim més llum natural que la llum de la lluna, que com deien els pares era imatge de l'Església que reflectia la llum del sol, el Crist. Doncs, bé, la reflexió pastoral de la catedral es dona en l'Església i des de l'Església. Aquest és el seu espai propi, el lloc on ressona la veu de Déu, la melodia dels sants i els cromatismes del poble de Déu que al llarg de la història peregrinen vers la comunió. Dins d'aquest espai de l'Església, la catedral assumeix la seva responsabilitat, però també gaudeix d'un bon patronatge amb l'arquebisbe Pont i Gol, pare conciliar.

La segona correspon al meu bisbe diocesà de sant Feliu. En diferents converses que hem pogut compartir, personalment i amb d'altres companys preveres, ell mateix sosté que «els cristians som uns cercadors de l'Esperit Sant». Vet aquí la referència escaient a la tasca que la catedral vol fer, li toca fer, i li resta per fer. L'Esperit és qui guia, acompanya, lidera i sosté l'Església, també les nostres vides, i també aquesta catedral. La seva presència ennobleix i enforteix els propis anhels, però també ens predisposa a reconèixer la importància d'aquest moment de la història que ens toca viure i l'oportunitat que se'ns presenta. I en aquest sentit, si vivim en mans de Déu, sota l'acció de l'Esperit, també descobrim que els temps són seus i per tant, la reflexió teològico-pastoral és avui una petició de no ser esclaus ni del cansament ni de les urgències, sinó tot el contrari, a descobrir la importància de prioritzar Déu, i l'alegria que d'Ell rebem gràcies al seu fill Jesucrist.